

**Аліна ЄФІМЕНКО,
Анна ШУМІЛЕНКО,**
здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Державний біотехнологічний університет, Україна

ОБДАРОВАНІ ДІТИ: ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ, НАВЧАННЯ Й ВИХОВАННЯ

Проблема обдарованості та розвитку талантів дітей становить важливу складову сучасної освітньої системи. Школа має завдання виявляти обдарованих дітей, надавати їм підтримку, стимулювати їх розвиток та забезпечувати всебічний розвиток їхньої індивідуальності. Це важливо для того, щоб максимально реалізувати потенціал кожної дитини і сприяти її успішній адаптації в суспільстві.

Пошук обдарованих дітей може проводитися шляхом різноманітних методів та процедур, таких як тестування, портфоліо, спеціалізовані програми для обдарованих учнів тощо. Після виявлення обдарованої дитини важливо забезпечити їй індивідуалізовані умови навчання та розвитку, які враховують її потреби, інтереси та здібності.

Вивчення та використання закордонного досвіду в цій сфері може допомогти впровадженню кращих практик та інновацій у вітчизняну освітню систему. Це може включати адаптацію іноземних програм, методик та підходів до навчання обдарованих дітей під умови національного контексту та особливостей. Такий обмін досвідом може збагатити освітній процес і сприяти більш успішному розвитку талановитих та обдарованих дітей в Україні.

Обдарованість – сукупність здібностей, які зумовлюють особливо успішну діяльність людини в одній чи кількох сферах, які вирізняють її серед інших людей, що виконують ту ж діяльність у тих же умовах [1].

Обдаровані діти відрізняються від своїх ровесників за наявність високих рівнів здібностей і розвитку в певних областях. Основні ознаки обдарованості включають:

Прискорений розвиток інтелектуальних здібностей. Обдаровані діти часто демонструють здатність до швидкого засвоєння нових знань і розв'язання складних завдань.

Висока активність розуму. Вони проявляють цікавість до пізнання, постійно шукають нові виклики та завдання, щоб розвивати свої інтелектуальні здібності.

Схильність до розумової діяльності. Обдаровані діти відчують себе комфортно у вирішенні складних проблем і завдань, вони насолоджуються вирішенням завдань, що вимагають аналізу, логіки та творчості.

Інтерес до певного виду діяльності. Вони можуть виявляти зацікавленість у конкретних галузях знань або видів мистецтва, науки, спорту тощо.

Елементи оригінальності та творчості. Обдаровані діти можуть мати нестандартний підхід до вирішення проблем, вони можуть придумувати нові ідеї та розробляти неочікувані рішення. Виявлення та підтримка обдарованих дітей важлива для їхнього подальшого успіху та розвитку. Це може включати надання їм спеціалізованих освітніх програм, підтримку в їхній творчості та розвитку здібностей, а також стимулювання їхньої цікавості до навчання та розвитку. Розвиток обдарованих дітей може бути гальмованим різними факторами, серед яких важливі такі:

Відсутність соціально-матеріальної бази. Не всі сім'ї мають достатні ресурси для того, щоб надати дітям можливості розвивати свої таланти. Відсутність доступу до необхідних матеріальних ресурсів, культурних подій та можливостей для розвитку може стримувати обдарованих дітей у їхньому потенціалі.

Формалізована система навчання. Традиційна система освіти часто базується на стандартизованих методах навчання, які можуть не враховувати індивідуальні потреби та здібності обдарованих дітей. Це може спричиняти відчуття невдоволення і неврівноваженості у таких дітей, які швидко набираються навчального матеріалу.

Поневолення обдарованості бездуховною масовою культурою. Багато масових культурних тенденцій можуть не сприяти розвитку та підтримці талантів та творчості. Така культура може стимулювати конформізм та стандартизацію, замість сприяння індивідуальному виразу та розвитку.

Відсутність психологічної допомоги. Обдаровані діти можуть зіткнутися зі складнощами у подоланні комплексу неповноцінності, особливо коли вони починають порівнювати себе з іншими або не відповідають очікуванням оточуючих. Психологічна підтримка може бути важливою для того, щоб допомогти їм зрозуміти і прийняти свої таланти та унікальність. В цілому, визнання обдарованості та створення відповідної інфраструктури для розвитку обдарованих дітей є важливим кроком у забезпеченні рівних можливостей для всіх учнів у сучасному освітньому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Клименюк Ю. М. Обдаровані діти, їх виявлення та діагностика / Ю. М. Клименюк. // Проблеми освіти: збірник наукових праць. – Спецвипуск. – Вінниця-Київ – 2015. – С. 46-50.
2. Пономарьова М.С. Зайнятість працівників закладів освіти та їх потенціал на ринку праці Вісник профосвіти. Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області. 2023/2/3. С. 15-18. (журнал, Україна, українська).
3. Пономарьова М.С., Євсюков О.Ф., Золотарьова С. А., Засядьков А. О. Інклюзивна освіта як предмет наукових досліджень та вектор стратегічних рішень освітнього середовища «Вісник науки та освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)» 2023 6 (12) С. 338-353. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6\(12\)-338-353](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-6(12)-338-353).